

Глас

„У Црвеној армији, у њеној организацији, у њеној стратешкој доктрини, гипкој тактици, знаменитом наоружању, високом моралном духу одражава се савршенство совјетског државног система, пренућство Совјетског Савеза над хитлеровском Њемачком.“

А. С. Шчербаков

НАРОДНО-ОСЛОБОДИЛАЧКОГ ПОКРЕТА У БОСАНСКОЈ КРАЈИНИ

Год. II

1 фебруар 1944

Број 15

По Лењиновом путу, под Стаљиновим руководством — ка побједи

Прошло је 20 година од смрти Владимира Илића Лењина — творца и организатора совјетске државе, социјалистичке домовине збримљених народа Совјетског Савеза. Бесмртни вођа народа, који је безгранично волио своју земљу, и данас показује пут совјетској отаџбини новим побједама и успјесима. Његовим мислима озарени су напори совјетских људи у данашњем обрачуна са најстрашнијим непријатељем не само Совјетског Савеза, него и цијелог човјечанства. Совјетски народ безгранично је захвалан Лењиновом дјелу, јер му је оно дало снаге да извојује побједу која се јавља на видiku. Лењиново велико срце и племенита душа волили су све оне који пате и робују, његове пламене ријечи будиле су, бодриле и снажиле свијест трудбеника цијелога свијета у борби за бољи живот у срећи и миру. Зато трудбеници цијелога свијета, цијело напредно човјечанство, чува и слави успомену на великог Лењина.

Двадесетгодишњица Лењинове смрти упућује погледе, наде и безграничну вјеру цијелог напредног човјечанства Лењиновом дјелу — Совјетском Савезу. Лењинов дух живи у великом Стаљину, мудро и генијалном вођи совјетског народа, вођи и организатору нових и највећих побједа Лењиновог учења, дух Лењинов је жив у совјетском народу, у народу у историји највећих стваралачких снага, у народу — јунаку, градитељу и ратнику. Јуначка Црвена армија — чедо Лењина, задојена је његовом љубављу према социјалистичкој отаџбини, његовом силном љубави према свим људима свијета који се боре за бољи живот у миру и слободи. Та јуначка Армија оламенила је своју душу и Лењиновим гњевом и мржњом према свима злочинцима који у својој безграничној себичности желе да сачувају насиље крвавим ратним обрачуна, према окрутним освајачима који уништавају слободу других народа.

У очима свијета никада се није тако снажно испољила величина Лењиновог дјела као данас, када Црвена армија задаје посљедње ударце наоружаној гомили злочинаца и најгорих преступника, који су претстављали смртну опасност за цијело човјечанство — њемачкој фашистичкој војсци. Никада Лењинов лик није био већи и свјетлији него данас.

Лењиново дјело, којег је развио и обогати највјернији његов сарадник, Стаљин, данас изазива дивљење цијелога свијета.

Русија Лењина и Стаљина је издржала искушење у данашњем рату какво не би издржала ниједна друга земља. Партија болшевика, коју су створили и одгојили Лењин и Стаљин, дала је све од себе за слободу и независност совјетске домовине.

Стара царистичка Русија са царем и властелом не би очувала независност земље. Она то не би могла учинити, јер је била земља патњи и страдања милиона трудбеника, тешког робовања свих неруских народа. Тада је народ живио у тамници окрутне царске државе, у биједи економске и културне заосталости. Заостала и богата царска Русија широм је отворила врата страним банкарима, који су под окриљем цара и спахија дизали за свој рачун фабрике, отвараили руднике и градили железнице, да би што немилосрдније искористили богатства руске земље. То је заосталу Русију довело у зависност од страних напреднијих држава, што је претстављало кобну опасност по опстанак независности земље. Заосталост царске Русије испољила се у њеној немоћи да створи и опреми модерну војску. Зато је царска Русија била тучена у руско-јапанском рату, зато се она, под царем Николом II, нашла пред опасношћу од војног слома у прошлом свјетском рату.

Велика Октобарска револуција, под водством Лењина и Болшевичке Партије, извела је Русију на пут на којем је могла да се ослободи вјековне заосталости и да учврсти и очува своју државну независност.

На тековинама Октобра изграђен је данашњи Совјетски Савез, који је за двадесет и неколико година израстао у најмоћнију и најнапреднију земљу свијета.

Спас Русије Лењин је гледао у њеном брзом индустријском развоју. Стаљин је генијално остварио тај велики задатак према Лењину. На огромном простору совјетске земље развила се, по замашности у историји незапамћена, изградња творница, машина, индустријско-металургијских база и великих индустријских градова. Напори совјетских људи изградили су Магнитогорски и Кузњецки комбинат, Уралски машин-

ски завод, чудовишни Дњепрострој, чељабинску и стаљинградску творницу трактора и пољопривредних справа, саратовску и ростовску творницу машина, високе пећи у Донбасу и Украјини. У раније полудивљим источним и сјеверним областима совјетске земље, изграђивали су се индустријски рејони и нови градови. Гигантске творнице Москве и Лењинграда оличавале су величину индустријског преображаја земље. Широке мреже електричних централа побједиле су мрак и устостручиле погонску снагу за корјенити преображај цијеле совјетске привреде.

Крајњу побједу совјетског државног система Лењин је гледао и колхозној пољопривреди. Болшевичка Партија са Стаљином остварила је замисао Лењина. Совјетска индустрија снабдјела је руско село тракторима, комбајнима и најразноврснијим пољопривредним справама и на тај начин извела руско сељаштво на пут невиђеног напретка и благостања, ослободивши га вјековне заосталости, распарчаности и конзервативног живота. То претставља догађај од свјетско-историјског значаја. Показало се, да је у совјетском друштвеном систему једино могуће ријешити сељачко питање. Трактори су облагородили плодну совјетску земљу, облагородили и измијенили душу руских сељака, који постадоше господарима тековина свога рада, тековина науке и културе. Раније претрзрен као простак, заостао и неписмен, пун сујевјерја и предрасуда, совјетски сељак постао је носиоцем напредног живота и рада у изградњи живота, среће и благостања; у одбрани тековина заједничког рада остварен је савез руских радника и сељака — плод Лењинове науке и политике. Совјетска индустрија наоружала је Црвену армију најмодернијим бојним сретствима и данас, у данима страшног обрачуна, она је постала једним од најважнијих услова њених ратних успјеха. Колхозна пољопривреда постала је снажним ослонцем фронта, она је, и у часу када су били привремено изгубљени богати привредни реони, успјешно снабдијева-ла совјетску земљу храном и сировинама.

Совјетска индустрија и колхозна пољопривреда у своме развоју створили су милионе квалификованих, изучених радника, инжењера, техничара, тракториста, комбајнера и разних пољопри-

вредних стручњака. Ти нови људи, одгојени у племенитом социјалистичком такмичењу, у пожртвовном и самопрегорном раду за отаџбину, завладали су науком и њеним тековинама. Оно, за чим су маштали највећи умови људског рода, остварено је у совјетској земљи.

То су резултати лењинско-стаљинске политике, која је, у величанственом замаху народног стваралаштва, искористила људска и привредна богатства земље за њену изградњу и одбрану. Совјетска држава са таквим радницима, сељацима и школованим народним синовима могла је да ријеши сва питања у данашњем отаџбинском рату. Многомилионска армија брзо је добила стручњаке — тенкисте, артиљерце, авијатичаре. Совјетска индустрија и пољопривреда развиле су своју ратну производњу са све већим бројем нових совјетских људи, који су брзо савладали знање, вјештину и радно искуство. Совјетска породица народа, коју је изградио поборник права потлачених народа — Лењин, стаљинском политиком постала је бедемом од који су се одбили сви подли покушаји и очекивања да ће се међу њима створити неспоразуми. Са оружјем у рукама данас Великоруси, Украјинци, Бурђијанци, Јермени, Азербџанци заједнички туку фашистичке гадове који су се љуто преварили у својим подлим очекивањима. Љубав према социјалистичкој отаџбини ујединила је совјетски народ у његовом напору да одбрани тековине науке Лењина и Стаљина. Такмичили су се у херојству и самопрегору војници Црвене армије, и радници и колхозници у позадини. Нигдје и никада није се испољио такав ентузијазам у борби и раду, нигдје и никада није се испољио такав жар патриотизма и љубави према својој земљи, нигдје се снажније није испољио морално и политичко јединство народа као у Совјетском Савезу у данима данашњег рата. Привремени успеси фашистичких гадова нису могли разбити вољу и чврстину совјетских људи, васпитаних од партије Лењина—Стаљина.

»Садашњи рат потврдио је Лењинovu тврдњу да је рат свестрана проба духовних и материјалних снага сваког народа. Историја ратова учи, да су ратне искушења могла да издрже само оне државе које су се показале снажније од свога противника по развиту и организацији привреде, по искуству, вјештини и ратничком духу своје војске, по издржљивости и јединству народа у току читавог рата. Наша држава је управо таква држава» — рекао је Стаљин у свом реферату поводом 26-годишњице Октобарске Револуције.

Совјетски народ осигурао је премоћ над непријатељем. Силно је појачао убојну снагу Црвене армије. До неслућених размјера повећао је привредну снагу земље. Снаге Совјетског Савеза су у сталном порасту, док се снаге не-

пријатеља налазе у сталном опадању. Настао је прелом у данашњем рату. у корист Совјетског Савеза. Фашистички освајач налази се пред својим сломом. Рађа се велика пobjеда. Напредно човјечанство испунило су радосћу ријечи Стаљина: »Поуке рата говоре о томе да се совјетски поредак показао не само као најбоља форма организације економског и културног пораста државе у годинама мирне изградње, него као и најбоља форма мобилизације свих снага народа за отпор непријатељу.«

Побједе и успјеси Совјетског Савеза у рату показале су премоћ совјетског државног система над фашистичком диктатуром ратних завојевача. Црвена армија постала је најмоћнијом савременом војском. Њена организација, њена тактика и стратегија, њени смјели и упорни лењинско-стаљински руководиоци, морал њених бораца надмашили су стратегију и тактику, руководство и морал њемачке армије.

Годишњица смрти Лењина прославља се у часовима када побједоносна грмљавина московских топова прати Црвену армију у њеном побједничком путу, под руководством Стаљина, на запад, прославља се у часовима када

совјетски људи полажу завјет да ће још више појачати напоре, да се што прије извојује пobjеда над мрским освајачем, да се уништи Хитлеров »нови поредак« и да се ослободе ропства сви потлачени народи Европе. — Црвена армија продрла је у Пољску и ослобађа пољски народ од фашистичких злочинаца, који су хтјели да га униште и истребе. Њемачка линија на Дњепру није могла задржати напредовање Црвене армије према румуњској граници. Није далеко дан када ће Црвена армија у заједници са савезничким армијама ослободити читаву поробљену Европу и осигурати њеним народима праведан мир у слободи и независности.

Дјело Лењина и Стаљина славиће убрзо своју највећу пobjеду. Славу совјетских народа придружиће се читав свијет ослобођен од фашистичке куге. У тим данима наш народ биће први до совјетског народа.

Под Лењиновом заставом, под Стаљиновим водством ка пobjеди!

Слава Лењину, творцу совјетске државе и Црвене армије, организатору и учитељу Бољшевичке Партије!

СССР ЈЕ ДОЧЕКАО 20-ГОДИШЊИЦУ ЛЕЊИНОВЕ СМРТИ

У знаку нових пobjеда

Совјетски народи дочекали су двадесету годишњицу дана Лењинове смрти у вријеме најшире мобилизације свих материјалних и духовних снага усмјерених на одбрану њихове слободе, независности и части. Већ по трећи пута у току најкрвавијег од свих ратова, трудбеници велике земље Совјета на свечан начин управљају своје најдубље мисли и осјећаје успомени човјека који их је извео из ропства, мрака и биједи на свијетли пут слободе, напретка и благостања — на пут социјализма. Ова годишњица Лењинове смрти дочекана је у знаку најсјајнијих пobjеда социјалистичког друштва, — пobjеда које рјешавају судбину покољења, не само народа СССР, већ и судбину будућих покољења у цијелом свијету. И заиста, никада човјечанству у његовом стремљењу ка слободи и напретку није било ближе име Лењиново као у овим данима када Црвена армија — војска Лењинова, под руководством његовог присног сарадника и генијалног настављача, Стаљина, односи најсјајније пobjеде над војском њемачког фашистичког империјализма — смртог непријатеља свих слободолубивих народа.

Мајчица Москва клања са Лењину и Лењиновом граду

Совјетски људи, на фронту и у позадини, обиљежили су обљетницу Лењинове смрти, као што то увијек чине,

новим великим подвизима који ће бити трајно записани у књизи историје.

Навршила се година дана откако се мајчица Москва поклонила пред славним градом Стаљина и грмљавином топова са Кремља поздравила пobjеду у највећој битци свијета. Ове године мајчица Москва поклонила се граду Лењина, поздрављајући грмљавином топова јуначке лењинграђане који су двије и по године одољевали најстрашнијој навали и блокади коју је икада један град доживио. Данас, друга престолница Совјетског Савеза, град-херој, дише пуним плућима совјетским животом зато што су јуначке трупе Лењинградског фронта, уз помоћ морнара Балтичке флоте и грађана Лењинграда који су судјеловали у борби, извојевале једну од највећих пobjеда. У тој великој битци која се још није завршила потпуно је разбијено 15 њемачких дивизија и одбачено за 100 километара од Лењинграда. Херојски ратници Црвене армије уништили су за посљедњих 12 дана најјачи и највећи тврђавски појас у овоме рату и ослободили преко 700 настањених мјеста. Црвена армија је на том отсјеку фронта што заплјенила, што уништила око 1.000 њемачких топова, међу којима се налазе и тешки топови који су до недавна сијали смрт по широким перспективама прекрасног Лењиновог града. На бојним пољима око Пушкина, Красногвардејска, Красног Села, Ропша и

других важних стратешких чворова и настањених мјеста на томе простору остало је око 50 хиљада њемачких лешева. Тај ударац по сјеверном боку читавог њемачког фронта од историјског је значаја и скори дани показују да он означава почетак једне нове фазе ратних операција на Источном фронту.

Хероизам совјетских трудбеника

Иза славних подвига којима је Црвена армија, не случајно, на тако величанствен начин обиљежила двадесету годишњицу Лењинове смрти, не заостаје по своме историјском значају ни херојски рад совјетске позадине. Хиљаде индустријских предузећа и стотине хиљада колхоза извршило је часно обавезе које су у производњи примили на себе, везујући завршетак својих борбених задатака за 21 јануар — дан Лењинове смрти. Совјетска штампа и радио објављивали су ових дана безбројне рапорте који су стизали претседнику Комитета народне одбране, другу Стаљину, у којима му трудбеници саопштавају да су испунили своје обавезе и да се свечано обавезују да неће штедити својих снага да би снабдјели Црвену армију свим потребним за коначну побједу над њемачким изродима.

Широм читавог Совјетског Савеза развио се до невиђених размјера моћан полет социјалистичког такмичења. Сваким даном рата бујају нове снаге у социјалистичкој привреди. За нејероватно кратко вријеме изградили су се од нових младих радника и радница милионски квалификовани кадрови који вјешто рукују са најмодернијим машинама у ратној индустрији и осталим областима производње. На висок степен развила се социјалистичка рационализација. Нарочиту улогу у повећању производности рада игра рационализаторски покрет међу омладином. У читавој земљи постала су популарна имена нових хероја, социјалистичког рада. За радницима индустрије не заостају ни колхозници и радници машино-тракторских станица, комбајнери и други руковаоци пољопривредних машина, који су ових дана развијали социјалистичко такмичење у припремним радовима за прољетну сјетву. Ударнички рад избацио је нови тип радника »стахановца ратног доба«. Више нису малобројни радници који премашују радну норму за 500 процената. Има стахановаца који су производњу подигли и на 1000 процената изнад плана. Совјетске новине свакодневно доносе извјештаје о томе са каквим одушевљењем совјетска позадина прима вијести о новим побједама на фронту. Ево једног типичног извјештаја од дописника агенције ТАСС:

„Трудбеници Лењиновог града са узбуђењем и поносом прате ратне успјехе трупа Лењинградског и Волховског фронта. На сваки успјех офанзив-

них трупа, лењинграђани одговарају новим радним успјесима. У једној творници одликованој орденом, познати радник Сапронов израдио је за једну смјену 600 процената предвиђеног плана. Бригадир друг Иванов премашао је план за два и пол пута. Друго једно предузеће надмашило је план за 300 процената. Другарица Татја Јефинова израдила је за један дан 240 процената плана“.

Таквих примјера има много, не само у Лењинграду, већ и по свим предузећима совјетске индустрије у осталим градовима.

Читава земља помаже изградњу опустошених крајева

Колико су неизмјерне и непресушне животне снаге социјалистичке земље, јарко показује силни полет рада на обнови порушених индустријских предузећа и уништеног колхозног газдинства у областима ослобођеним испод јарма хитлеровских варвара. Угљен из Донског Базена у дугачким возовима већ иде на све стране земље. Високе пећи Донбаса у Јенакијеву већ лијевају нове тоне метала из којег ће бити изливени и исковани нови топови, тенкови, трактори, токарски станови и многе друге важне машине. Читава земља пуним прегрштима помаже опустошеним рејонима да у најкраћем року њима опет прострују пуну совјетски живот и завлада благостање. Поред државе, у пружању те помоћи огромну улогу игра дубоко разумијевање совјетских људи и њихова социјалистичка савјест. Колхозници из далеких области Сибира, исто као и радници фабрика Ташкента, Владивостока, или ма којег другог града у унутрашњости, са највећим интересовањем прате рад на обнови ослобођених рејона Украјине или Бјелорусије. Они одмах по својој сопственој иницијативи шаљу братским предузећима и колхозима ослобођених рејона оно што им је управо најнужније у току обнове.

Совјетски Савез одаје пошту великом Лењину

Такав је, ето, моћни полет којим је обухваћена сва совјетска позадина, са таквим подвизима у раду дочекали су трудбеници СССР-а двадесету годишњицу Лењинове смрти. 21 јануара, широм цијеле земље, по фабрикама и предузећима, по колхозима и совхозима, по државним установама, по школама, у научним институтима, по организацијама и удружењима, одржани су свечани комеморативни скупови са безбројним рефератима, говорима, предавањима и умјетничким приредбама посвећеним успомени великог творца совјетске државе. Десетине хиљада агитатора и пропагандиста одржало је предавање на теме „Двадесет година

без Лењина, под руководством друга Стаљина — по лењинском путу“ и „Лењин и Стаљин — организатори Црвене армије“. У позориштима и друштвеним домовима давале су умјетничке приредбе и књижевне вечери којима се величао Лењин и његово дјело. Поскуда, у предузећима и културним установама, приређене су изложбе Лењинових књига и фотографија које приказују његов живот. У Москви је 21 јануара, у дворани Кремља, одржана свечана комеморативна сједница на којој је члан Централног комитета Све-савезне Комунистичке партије (бољше-вика) А. Шчербаков одржао реферат, у коме је дао дубоку анализу и перспективе садашњег рата, истакавши улогу Лењина за наше и многа будућа покољења. Тај говор, пренијет преко радија у све кутеве земље, имао је огроман одјек у читавом напредном човјечанству.

Тако је двадесетгодишњица дана Лењинове смрти била обиљежена највећим подвизима на фронту и у позадини. Совјетски људи и на фронту и у позадини показали су да не поколебљиво — збијени око Бољшвичке партије, под руководством Стаљина — иду по Лењинском путу. Они знају да их тај пут сигурно води ка побједи над свим непријатељима.

Ни петоколониши Бугојна и Горњег Вакуфа неће избјећи народном суду

Пошто су се наше снаге повукле из Бугојна и Горњег Вакуфа, једна група Бугојанаца изишла је у сусрет окупаторским трупам и ту их поздравила. Тај срамни дочек организовала је клика петоколониша која се за вријеме народне власти у тим мјестима при-тајила и потајно роварила против народно-ослободилачке борбе ширећи лажне вијести и панику међу народом како би га одвратила од пута борбе за слободу. Послије поновне окупације Бугојна и Горњег Вакуфа, почели су одмах са својом препредеом политиком. Док су у Пљеви и Јању вршили пљачку и убијства над српским народом, силовања над српским женама и дјевојкама, дотле су исти зликовци у Бугојну и Горњем Вакуфу позивали синове српског народа који су ступили у редове НОВ, да се врате својим кућама. Али ничим се српски и хрватски бандити не могу приказати народу као пријатељи. Истину о нашој ослободилачкој војсци спознао је сваки прави муслимански, хрватски и српски родољуб у Бугојну и Горњем Вакуфу, и петоколониши ни на какав начин не могу више поправити свој политички положај. Организатори тога срамног дочека тим својим поступком и том својом провидном политиком обиљежили су само своја имена и мјесто на оптуженичкој клупи на коју ће сутра сјести пред народним судом.

Омладина се сјрема за II Конгрес

Већ дуже времена омладина по нашим селима скупља се чешће него прије. Сви слушају говорнике, дискусију, уче. Иста је слика и у војсци. Четне конференције омладине су учестале. Омладина се састаје у предању између битака. Као и у позадини, и овдје се проучавају одлуке Другог засједња АВНОЈ-а. Сви у њима виде обезбјеђење своје слободе и широког живота. Послије тих одлука ничу нова јунаштва фронта и позадине. У своме реферату, друг Тито, наш маршал, каже да је потребно још много самопрегора и борбе. Зато су тако љуте омладинске пушке послје Другог засједња, зато се тако предано ради у позадини.

Заједно са својим старијим друговима, наши млади борци су у Бањој Луци честитали Нијемцима нову годину. Скојевац Остоја, борац VI Бригаде, омогућио је својим митраљезом извлачење друговима. Убио је седам фашиста и најзад сам погинуо. Чести су такви примјери. Другарица Јованка Васић, болничарка из X Дивизије, спасила је шесторицу рањених бораца. Такве су фронтске припреме за Други конгрес.

У позадини су сада припреме мало другачије усљед непријатељске офанзиве. Из Јајца се јавило око 60 омладинаца и омладинки, Срба, Хрвата и Муслимана, у војску. Први батаљон Четврте радне бригаде за три сата је срушио 150 метара цесте да непријатељски тенкови не би продрли. Тако омладина помаже фронт, бори се за побједу.

Све су то припреме за Други конгрес.

На Првом конгресу омладина је обещала другу Титу да ће се још више заложити за побједу. Код нас у Крајини се то обећање испуњава. За годину дана формирано је девет бригада у којима највећи дио бораца сачињава омладина. Завршен је читав низ војнополитичких омладинских курсева са којих су пошле стотине нових бораца у наше бригаде. Ведром чела ће омладина Крајине причати на Другом конгресу о својим херојствима са фронта. И у позадини је омладина много урадила. На Првом конгресу се говорило само о једној радној бригади: крајишкој. На Другом конгресу ће крајишка омладина говорити о својих девет радних бригада, које су, само у току такмичења, дале за фронт преко 300.000 радних дана. Хиљаде омладинаца је научило да чита и пише. Само

на Козари, за мјесец и по дана научило је читати преко хиљаду омладинаца. Скоро у свим селима наше Крајине постоје хорови и дилетантске групе, а окружна културно-просвјетна екипа са Дрвара је у стању да да и програме који су на приличној умјетничкој висини. Већи дио културног рада и у позадини и војсци носи омладина. Пионирске организације су се развиле. Хиљаде пионира је научило да чита и пише. И они дају приредбе. Но не само то; пионери изводе и акције које су права јунаштва. Пионери Козаре су за једну ноћ потргали много метара телефонске линије непријатеља. Велики су успјеси постигнути од Првог конгреса.

Свуда се у Крајини виде паролe и плакати. На њима често пише: »Борбом и радом спремајмо се за Други конгрес!« Или »Јединствени — непобједиви. Други конгрес!« Врше се озбиљне припреме. На Другом конгресу треба показати своју снагу. Треба рећи да се за ову годину исковало још чвршће братство младих. Оно је у војсци учвршћено крвљу, а у позадини се оно манифестује у снажној организацији, УСАОЈ-у, који у Крајини броји преко 35.000 чланова.

И на фронту, у војсци и у позадини омладина пише поздраве Другом конгресу и на њих ставља своје потписе. Ти поздрави дају подршку одлукама Другог засједња АВНОЈ-а. Из њих избијају тешке борбе против окупатора и његових слугу и рјешеност за нове борбе. Омладина кључког среза каже у свом поздраву:

»Ми се нисмо борили и не боримо се и нећемо се борити за југославенску избјегличку владу, која је кукавички, на челу са краљем, побјегла у Лондон, не водећи рачуна о своме народу кога је предала, заједно с омладином, окупатору на уништење.

Ми нећемо монархије и краља, ми нећемо мрак и незнање, ми нећемо да проводимо своју младост по тамницама и логорима, ми хоћемо слободну, демократску, федеративну, братску заједницу свих народа Југославије, у којој ће омладини бити омогућена љепша и срећнија будућност, слободан развитак и изградња.«

Са својим старијим друговима омладина Крајине данас помаже сламање шесте непријатељске офанзиве, спремајући се за Други конгрес антифашистичке омладине Југославије.

Злочини шваба, усташа и четника по Пљеви и Јању

Села Пљеви и Јања још једанпут била су жртвом непријатељских злочина. Швапске и усташке звијери, предвођене и овога пута од четника, насрнуле су бјесомучно на слободарски и борбени народ овога краја који је дао јунаке Шолају и Метлу и на стотине бораца у нашу НОВ. Осјећајући своју скору пропаст, швабе и њихове усташко-четничке слуге вршиле су пљачку, убијање и силовање над читавим народом, без обзира дали из које фамилије има неко у редовима наше војске или нема. У селу Стројама, швабе и усташко-четнички изроди опљачкали су: 433 метра жита, 126 метара кромпира, 750 метара сијена, 32 коња, 48 крмака, 97 кокошију, 400 кг меса и мрса, 900 кг граха, 16 кошница итд. Село Прибељци опљачкано је до гола. Породица Мише Теша, која је бројала 26 чељади, потпуно је уништена. — По Драгнићу и осталим селима зликовци су вршили силовања над женама, дјевојкама па и дјевојчицама од 12 година. Свако женско чељаде које није доспјело да избјегне, обещчашћено је. Швапски и усташки гадови силовали су жене и дјевојке и из оних неколико фамилија из којих има четника, а четнички изроди служили су им у тим злочинима као водићи, учествујући и сами у њима. Удружени зликовци нису правили никакве разлике између Срба и Муслимана: силовање је, исто тако, извршено и над неколико муслиманских жена и дјевојка у муслиманском селу Прусцу крај Д. Вакуфа.

Ова злодјела повампириених окупаторских звијери и њихових усташко-четничких слугана знак су обезглављености која је данас захватила њихов табор.

Швабе, усташе и четници мислили су да ће тим својим злочинима изазвати у народу клонуло и очајање, ослабити њихову вјеру у побједу и његов борбени дух. Али и овога пута су се грдно преварили. Народ, и Срби и Муслимани, видјели су њихово право злочиначко лице. Народ је још одлучнији да настави борбу до коначне своје побједе и заслужене освете за сва та страдања.

„Данас народи Босне и Херцеговине кроз своје једино политичко претставништво, Земаљско антифашистичко вијеће народног ослобођења Босне и Херцеговине, хоће да њихова земља, која није ни српска, ни хрватска, ни муслиманска него и српска, и муслиманска и хрватска, буде слободна и збратањена Босна и Херцеговина, у којој ће бити осигурана пуна равноправност и једнакост свих Срба, Муслимана и Хрвата“.

(Из резолуције ЗАВНОБИХ-а)

На нове напоре наше војске одговоримо новим напором народа

Наш народ дао је и даје у нашу војску најдрагоцјенију своју крв, најбоље своје синове и кћери. Он је то чинио и чини зато, што је отпочетка био свјестан да му је његова војска очувала опстанак, слободу и част и да му она носи сретну будућност. Зато је он своју војску готово крз три године неравне и кржаве борбе свесрдно и на све начине помагао. Историја нашег устанка неће бити обиљежена само прерастањем малих, слабо наоружаних група у снажну народну армију, него у исто вријеме и сталним порастом народне помоћи војсци, почевши од првих завежљаја хране, које су наше жене, старци и дјеца носили борцима на положај, — па до широких, свестрано организованих кампања сабирања средстава за нашу ослободилачку армију.

Један од највиднијих доказа за пораст те помоћи јест кампања коју је прошле јесени провела на Крајини наша народно-ослободилачка власт уз сарадњу осталих наших борбених патриотских организација. У тој кампањи испољила се и кроз њу се још више учврстила и порасла политичка свијест нашег народа; показало се да су наш ратар из санске и унске долине и наш гламочки сточар свјесни да је борац наше јуначке војске био онај који им је омогућио да засију и пожану своје њиве те да очувају своје жито и стоку; показало се да је наш народ вољан да даје за своју војску не питајући на којем ће се она сектору борити, знајући да се у борбама на Гламочу брани његов живот и слобода на Грмечу и Козари, а у бојевима на бањалучкој и бихачкој прузи његов живот и слобода на Гламочу; показало се да је наш народ чврсто ријешен да у овим одлучним данима свим сретствима помаже своју војску за извојштење коначне слободе и остварење сретног и задовољног живота. Резултат те политичке свијести нашег народа, исковане у тешким искушењима готово трогодишње борбе, јесу на стотине хиљада килограма намирница које су у протеклој кампањи широм Крајине дали за своју војску Срби, Муслимани и Хрвати.

Тај значајни народни принос за слободу врло брзо и благотворно се оцјетио на фронту. Шеста непријатељска офанзива разбијена је у Источној и Централној Босни, а већ у првим својим нартајима на Западну Босну претрпјела је тешке ударе. У разбијању те офанзиве путем широког садејства наших бригада и дивизија од Дрине до Динаре, крупну улогу одиграла је наша војска на Крајини у замашној акцији на Бању Луку и Градишку, у упорним биткама око пруге Босански Нови — Бања Лука и Босански Нови — Крупа,

у жестоких окршајима око Мркоњића, Гламоча, Травника, Ливна, Шујице и Грахова. Те борбе, у којима су браћена једнако села Гламоча као и Грмеча, наши борци могли су успјешно да воде, између осталог, и зато, што их је наш народ широком руком снабдио храном и многим другим сретствима. Стога те наше велике успјехе треба сматрати заједничким дјелом како наших јуначких бораца, који су немилице таманили и тамане швапске и усташко-четничке зликовце, тако и дјелом нашег народа, који је са своје стране учинио све да у тим љутим бојевима наши борци не гладују и не премрзавају.

Баш те посљедње далекосежне и снажне операције наше војске показују да се је наша борба за ослобођење силно разрасла и да се она повезала у досада невиђену цјелину. Наш народ свјестан је значаја тих крупних промјена у садашњем часу борбе. Знајући да се Крајина брани и у Источној и Централној Босни, ми смо Крајиници с одушевљењем поздравили вијест о поновној офанзиви наших снага у тим крајевима наше домовине, исто онако као што је наш офанзивни захват на Бању Луку испунио полетом наше борце и народ између Дрине и ријеке Босне и између Босне и Врбаса.

То разгарање борбе на тако широком фронту најјаснији је знак огромног пораста наше вољене војске, која и даље из дана у дан расте. С друге стране, пред нашу пораслу и непрекидно нарастајућу војску постављају се и постављаће се све крупнији и замашнији задатци у садашњим часовима када се налазимо пред коначним обрачуном с ослабљеним и са свију страна смртно угроженим непријатељем.

У таквој ситуацији, када се ради о том да наше трогодишње жртве и патње буду окруњене коначном слободом и пуним сретним животом и када наши борци, свјесни тога, чине на удивљење наших савезника и читавог слободољубивог свијета нове, надчовјечанске напоре, — у таквој ситуацији неопходно је да и наш народ учини још један напор и снабдије своју поносну армију новим резервама хране и осталих сретстава.

Јер ни у овој етапи борбе ми немамо фабрика ни магацина и, нарочито у погледу хране, упућени смо сами на себе. Али нас је наше властито трогодишње искуство увјерило да постоји пут рјешења тога крупног питања и да смо ми способни да тај проблем сами успјешно савладамо. Рјешење се састојало и састоји у томе да народ своју војску свесрдно, свестрано и брзо осигура храном и осталим могућим сретствима, да је осигура организовано преко НОО-а и

других својих борбених ослободилачких организација.

Свако зрно пшенице и кукуруза, свака рукавица коју смо давали за своју дику и понос, за своју несебичну војску — урађали су спасом наших живота, приближавањем наше коначне слободе, нашег новог, сретног живота. А у данашњој ситуацији, када се налазимо на прагу побједе, ми треба да будемо свјесни да ће се на овај наш нови напор за помоћ нашој војсци надовезати та коначна побједа и та сретна будућност. На племенитом такмичењу поједица, заселака, села, општина, срезова и окружја, ко ће више дати за нашу личну војску слободе, треба да се широм читаве Крајине разбукта нови пламен патриотског заноса и прегалаштва за свету ствар нашег ослобођења. Свак је дужан да широком руком дадне за своју војску, јер даје за слободу и сретан живот свој и своје дјеце. Ми треба да будемо свјесни да ни један наш прилог — макако био велик — не може бити раван оној крви и жртвама коју наша војска даје за народну слободу. Зато ће се они појединци, села, општине, срезови и окружја, који располажу са више сретстава, натјецати да освоје прво мјесто у помоћи својој војсци. Зато ће се они који имају мање, па и они који имају веома мало, утркивати да заузму најчасније мјесто у остварењу тога домовинског задатка. Зато ће сваки наш родољуб раскринкати и сузбити сваки, иако ријетки, покушај шкртарена, ускогрудности и њиховог завијања у причу о немогућности помагања итд. Такво благородно такмичење наших несебичних борци знаће добро да оцијене. Оно ће их напојити појачаним полетом за нове битке, — за коначну слободу.

При остварењу овога одговорног задатка, чије извођење тражи планску, умјешну и напорну дјелатност, наши НОО-и, од сеоских до окружних, на челу са Обласним НОО-ом за Босанску Крајину, треба да свестрано искористе сва своја богата организациона и политичка искуства. На овом неопходном и хитном послу народне слободе треба да се ангажују и наше жене, не само кроз своју организацију, него и кроз органе народне власти, а исто тако и наша омладина, и то све народно-ослободилачке организације у чврстој повезаности с НОО-има по јединственом плану. Овај нови напор који се од нас тражи биће уједно и једна од практичних потврда потпуног слагања читавог нашег народа с историјским одлукама Другог засједања нашег АВНОЈ-а, па и из тога разлога тај напор мора да се оствари у виду широке политичке акције путем конференција и других народних скупова. Помажући своју војску за коначну побједу, наш народ треба да и на овом питању манифестује и још више учврсти своју вољу да се потпуно ослободи и изгради себи свијетлу сутрашњицу.

Четнички зликовачки дављеници

хватају се за сламку

Приликом акције на Бању Луку, борцима наше XI Дивизије пала је у руке још једна драгоцену четничка архива. Материјал из ове архиве новијег је датума, и он је необично важан, не толико као оптужни материјал за четничку издају, колико као доказ каквим се све сретствима и маневрима служи Дража Михаиловић да и њега и издајничку владу и краља Петра потпуно не слите таласи све снажније бујице наше народно-ослободилачке борбе.

Из цјелокупне те архиве види се да су четници тучени и војнички и политички. Народ их је прозрео, презрео и ријешо да их, у заједници са нашом Народно-ослободилачком војском, дефинитивно ликвидира. Они су тога свјесни и сада не бирају сретства да би се одржали.

Међу заплијењеним документима налазе се и таква која бацају право свјетло на стање четништва у Лици и Сјеверној Далмацији. Четнички вођице туже се Дражи да је народ против њих, да помаже партизане и да су услед тога били присиљени да се развију у мање групе. Један дио вођа морао је да спасава главу пребацивањем у Централну Босну, а неки су у једном писму Дражи Михаиловићу изјавили да се не сматрају више четницима и официрима и да се одричу сваког учествовања у четничким редовима. Дража се страховито љутио на овакво држање својих потчињених; тражио је да се они под сваку цијену врате назад, али му је то слабо помогло. Ситуација се више није дала спасити.

Не мање интересантна документа су она која показују у какав су ђор-сокак четничке главешине дошли послје демаскирања четничке издаје у свјетској слободољубивој јавности. Видећи да се то јавно мишљење окренуло против избјегличке владе и четничких лупежа као у историји незапамћених варалица, Дража је, притиснут са свих страна, одлучио да још једном покуша обманути народ. Он стога даје упутства својим потчињеним »командантима« да прикривају своје везе са Нијемцима и да те везе одржавају у тајности једино команданти. Преносећи ово наређење даље, Дреновић у једном писму преко рава неког четничког командира што је дозволио да се у Бањој Луци вози јавно у аутомобилу са Нијемцима. Међутим, ни он сам није у бољем положају. И он сам одговара Дражи да је сада немогуће сакрити везе и сарадњу са Нијемцима, поготово што то данас већ читав свијет зна. Дреновић је овдје говорио искрено, јер ако се он крије и ћути, неће да ћути хитлеровско-ушташки радио. Тако је послје акције на Бању Луку ушташки радио дао оцјену

четничким бандитима о њиховом држању приликом борбе на Бањој Луци. За Тешановића и Раду Радића казао је да су се кукавички држали и да нису испунили оно на што су материјално и морално били обавезани. Другим ријечима ови бандити добили су и помоћ и плату и обавезали су се да ће се борити против партизана, али у акцији на Бању Луку нису испунили своје обавезе. За Дреновића је ушташки радио казао да се добро држао јер је ударио нашим снагама за леђа.

Али у исто вријеме, док брине бригу како да камуфлира своју већ сваком познату сарадњу са окупаторима, Дража је приморан да крије једну, у садашњим приликама по њега још гору ствар, — став Енглеске и Америке према нашој народно-ослободилачкој борби. Све веће ширење устанка, јачање наше Народно-ослободилачке војске, формирање АВНОЈ-а, Националног комитета ослобођења, ЗАВНОБИХ-а и осталих националних вијећа, све је то исцрпilo и посљедњи Дражин кредит у иностранству. Он који је двије и по године трубио како ће савезници тј. Енглеска и Америка једнога дана заједно са избјегличком владом и краљем доћи у нашу земљу и обрачунати се са народно-ослободилачким покретом, присиљен је да својим потчињеним лупежима саопштава њима већ одавно познате ствари — да су Енглези спремни да помажу партизане. Једино ново у тим саопштењима је упутство да о томе нико ништа не смије знати изузев »команданата корпуса« и »вишег командног кадра«. Међутим и ово упутство било је излишно. Данас читав наш народ зна да је херојска борба наше Народно-ослободилачке војске и јуначко држање великог дијела нашег народа учинило наш покрет савезником и Енглеске и Америке и да су и ове посљедње двије велике земље почеле да помажу нашу народно-ослободилачку борбу. Збиља истина је оно што стоји у једном Дражином писму у ком он вели: »За нас (тј. четнике) долазе тешки дани...«

У својој немоћи, у сазнању да губи и посљедње позиције, Дража је присиљен да прибјегава маријетлуцима на које прије двије и по године уопште није мислио. Он, који је некада лично водио операције за клање и истребљивање муслиманског живља у читавим крајевима, данас се појављује као присталица сарадње и братства са Муслиманима. Највећи крвник Муслимана, он данас даје упутства својим бандитима да покушају бацити луг у очи и муслиманском народу путем сарадње четника и муслиманских реакционера, шићарција, разних политиканата а прије свега путем хитлеровско-ушташких шпи-

јуна. Сам Дража примио је у свој штаб Мулалића, бившег јенесовачког посланика, пришипетљу великосрпске клике који никада ништа није значио и кога ни данас нико не зарезује. Дража даје налог зликовцу Ђујићу да се повеже са бандитом Хуском Миљковићем, а Дреновићу да хвата везу са угледнијим бањалучким Муслиманима.

Утопљеник се и за сламку хвата па тако и Дража и његова жалосна свита. Данас је на Крајини за Дражу та сламка и један Хуска Миљковић. На ниске је гране спао »легендарни јунак« Дража кад га на Крајини треба да спасава Хуска. Он је присиљен да се удвара Хуски, он, као што се види из архиве, шаље пет депеша, да се што прије хвата веза са Хуском. Тако је и дошло до састанка Хускиних и Ђујићевих бандита у Цазини и до заједничког збора на ком је иступио и познати четнички зликовац Цигановић.

Под Дражиним руководством данас се окупља југословенска реакција. Братство на које он позива то је братство реакције, петоколониша и издајника против интереса и Срба и Муслимана и Хрвата. То је посљедња карта против правог братства наших народа, које се искрива и прекаљује у борби против фашизма, које се развија у окриљу АВНОЈ-а и ЗАВНОБИХ-а.

Презрени од свих поштених људи, навукавши на себе мржњу и гњев свих наших народа, разбијени од наших храбрих бораца, раскринкани потпуно у свјетској јавности, четнички вођи на челу са Дражом Михаиловићем, избјегличком владом и краљем копрцају се у замкама своје сопствене издаје, злочина, подлости и кратковидне глупости. Ово што они данас воде то није никаква политика. То је батргање очајника у предосјећању потпуног слома и пропасти.

Наше болничарке у овој офанзиви

У овој офанзиви наше болничарке показале су велику љубав и пожртвовање у спаљивању наших рањених и болесних другова. Оне су и овога пута потврдиле како је неизмјерна љубав наша према овој борби, колико је чврста и велика ријешеност наших бораца за побједу над мрским окупатором и издајницима.

Другарица Јованка Васић, болничарка Јањског НОП одреда, нашла се са 7 тешких рањеника у једном засеку Јања. У саму зору непријатељ се приближавао селу. Другарица Јованка о-сјетила је приближавање непријатеља и није се нимало збунула. Једног по једног рањеног друга Јованка је износила у оближњу шуму, покрила их грањем и чекала. Погани швапски пси избили су у село и попут стрвинара њушкали по околици. Другарица Јованка замотавала је рањене другове у ћебад коју је изнијела из села и пажљи-

во пратила, покрете непријатеља. У шуми са рањеницима провела је ноћ и лебдећи над њима спасила им је животе. Ујутро, када је непријатељ напуштао опљачкани засељак, Јованка се са рањеницима спустила у село и у топлој соби, уз још топлије ријечи, крвила им премрзло тијело.

Исту такву пожртвованост и љубав показале су болничарке IX Бригаде »Симо Шолаја«. Када су се непријатељски предњи дијелови спуштали према Горњем Вуковском, рањеници те бригаде налазили су се у кући. Референт санитета другарица Мица Крпић са својим болничаркама брзо се снашла у овој тешкој ситуацији и све рањене

другове по групама евакуисала у шуму. Тако је минула једна опасност, опасност од непријатеља, над нашим рањеницима, слабо одјевеним и без топле ћебаде, надвила се друга опасност да се у великом, снијегу и хладној јануарској ноћи не смрзну. И ову опасност наше храбре болничарке су отклониле. Из оближњих пластова довлачена је слама и купљене су сирове и суве овчије кожнице. Сваки рањени друг био је добро омотан овчијом кожом и сламом. И ускоро, загријани топлим овчијом вуном, наши рањеници престали су дрхтати од зиме, њихови драгоцјени животи били су спасени.

М. Х.

Иностранство говори о нама

У свијету расте све веће интересовање за нашу борбу и наш ослободилачки покрет. Нарочито у земљама наших савезника све се више чују гласови признања и дивљења херојској борби наших народа,

*

18 јануара о. г. британски министар рата сер Џејм Григ говорио је у енглеском парламенту врло похвално о нашој Н. О. војсци детаљно изnoseћи развој операција у Санџаку, Источној, Западној и Централној Босни, Кордуну и Банији за вријеме шесте њемачке офанзиве на ослобођену територију. Енглески војни министар нарочито је истакао смјели напад на Бању Луку.

*

Дописник »Дјели Телеграфа« из Каира, пишући о шестој њемачкој офанзиви против партизана каже да је »шеста њемачка офанзива донијела Нијемцима велике губитке без икакве користи... Успјеси партизана један су од најдраматичнијих догађаја овога рата«.

*

Енглески лист »Рејнолс Њус« објавио је фотографију борбене колоне једне њемачке панцирне јединице коју су партизани оштетили, једне партизанке која тјера мали талијански тенк и једне партизанске смотре на којој се види изванредно лијеп изглед младих партизана.

*

Британски министар војске изјавио је у Доњем дому да су југославенски партизани нанијели велике штете њемачком саобраћају у Југославији, нарочито на прузи Загреб—Београд. Поред тога је изјавио и то, да наши партизани лжу за себе много њемачких дивизија које би иначе биле употребљене на другој страни — против Савезника.

*

Југословенски публициста Влаховић, говорећи преко московског радија на чешком језику, рекао је о нашој војсци

између осталог ово: »НОВ Југославије, у огорченим и крвавим борбама са њемачким окупаторима ослободила је преко 80 хиљада квадратних километара југословенске територије. Њемачки окупатори претрпјели су огромне губитке у људству и ратној техници.«

*

Један коментатор, говорећи 24 јануара на Лондонском радију рекао је:

»Ни један народ на свијету није дао близу 300 хиљада добровољаца као народи Југославије. Ниједан народ на европском континенту није успио да продужи борбу за три године као народ Југославије. Ниједна војска никада није створена под онако тешким условима као Н. О. војска, а та је војска данас исто српска, колико хрватска и словеначка.«

*

Говорећи о југословенском народно-ослободилачком покрету, професор С. Ватсон изјавио је, да се овај покрет силно развија и да задаје велику бригу Нијемцима.

Говорећи о личностима у нашем покрету рекао је да се у њему налазе родољуби свих странака и вјера, од којих он неке познаје још из доба југословенског одбора у Лондону.

*

Са конференције британски лабуристички студенти упутили су поздрав нашој Народној скупштини — АВНОЈ-у, у коме поздрављају нашу новоизабрану Народну скупштину и изражавају своје жаљење поводом смрти нашег младог омладинског руководиоца, студента Ивана Рибара, који је дао сјајан прилог не само студентском покрету Југославије, него и студентском и омладинском покрету читавог свијета.

У овоме поздраву британски студенти такођер изражавају своје увјерење, да ће они, са своје стране, кад се британске трупе искрцају у Европу, одиграти своју улогу у освећивању смрти антифашистичких студената као што је био пали друг Иван Рибар.

Говорећи о Дражи Михаиловићу, агенција ТАСС, према вијестица из Лондона, јавља да све енглеске новине из Каира говоре да Дража Михаиловић сарађује с Нијемцима. Нијемци нигдје не нападају одреде Михаиловића, него их штите и помажу у борби.

Глас из непријатељског табора

Поробљивач шпанског народа, Хитлеров пријатељ генерал Франко, чији су заштитници и помагачи још у шпанском грађанском рату осјетили јуначку руку југословенских добровољаца, био је приморан, да ових дана, пред ногоу наменованим официрима, призна да нашу НО војску нису у стању да разбију ни тенкови, ни авијација, ни Хитлерове многобројне дивизије.

ДЕСЕТО ЗАСЈЕДАЊЕ ВРХОВНОГ СОВЈЕТА СССР-а

Овогодишњи Совјетски буџет износи 245,6 милијарди рубаља

28 јануара одржана је у Кремљу прва заједничка сједница Десетог засједања Совјета Савеза и Совјета Националности. Дворана је била дупком пуна. Много депутатата дошло је с фронта. Као борбени другови и сарадници поздравили су они заступнике храбре позадине која непрекидно опскрбљује Црвену армију свим потребним за побједу над непријатељем. У дворани су били присутни такође стахановци московских предузећа, чланови партијског и совјетског привредног актива, интелигенција главног града, дипломатски претставници и претставници совјетског и страног новинства.

За претсједничким столом сједили су претсједник Совјета Савеза депутат друг Андрејев, претсједник Совјета Националности друг Шверник и њихови замјеници. У ложама су се налазили другови Стаљин, Молотов, Калињин, Кагановић и остали чланови претсједништва Врховног Совјета СССР-а и чланови владе.

На засједању одобрен је нови државни буџет који је за 17,1 посто већи од прошлогодишњег и износи укупно 245,6 милијарди рубаља. Од ове суме за народну одбрану, Црвену армију и морнарицу одобрена је сума од 128,4 милијарде, док је за финансирање народног господарства, за обнову ослобођених крајева одређено 44,7 милијарди рубаља.

Донијета је такођер одлука да се Народни Комесаријат одбране и Народни комесаријат спољних послова, који су досада били *савезни* комесаријати, преформирају у *савезне* републиканске народне комесаријате одбране и спољних послова.

(Радио Москва)

Масовни збор Југословенске добровољачке војне јединице у Совјетском Савезу

Неки дан одржан је на терену логора, гдје пролазе војну обуку војници и официри Југословенске добровољачке војне јединице масовни збор. У шуми на пропланку прекривеном снијегом стоји строј у квадрату подјељених јединица. У средини квадрата стоји теретни аутомобил који претставља трибину. Крај њега је сто за којим сједи претсједништво збора. У присуству су официри, подофицири, православни и католички свештеник и претставници Свеславенског комитета.

Отварајући збор, командант јединице, потпуковник Марко Месић, рекао је: »Отварам с поносом и радом збор на којем присуствују претставници готово свих словенских народа. Користим прилику да пред цијелим свијетом изразим врхуну захвалност која испуњава наша срца, совјетској влади и великом братском народу, који нам је дао прекрасно оружје да, раме уз раме

са свим словенским народима, судјелујемо у борби против крвавог фашизма. Увјерен сам, да ће сваки од нас, не жалећи живота, часно вршити своју дужност на бојишту. Отварајући овај збор, хоћу да поздравим онога који је помогао остварење наше највеће жеље: »Живио Врховни командант, маршал Стаљин!«

Војници, официри и подофицири одговарају три пута ускликом: Живио!, на предлог свог команданта. Затим он поздравља Врховног команданта, маршала Југославије Јосипа Броза-Тита и Свеславенски комитет. Он истиче осјећаје врхуне љубави и захвалности совјетском народу и љуту мржњу према хитлеровским окупаторима и издајницима народа. Говорили су и остали говорници на збору: капетан Вујчић, потпоручник Асић, редов Тешанов, капетан Перишић, Ђулага и други. Одговорни секретар Свеславенског коми-

тета, Осминин Владимир, поздравио је официре и војнике Југословенске војне јединице у Совјетском Савезу у име Свеславенског комитета. Са великом пажњом саслушани су на збору говори чланова Свеславенског комитета, Божицара Масларића, Зденека Неједлија и Димитрија Влахова, који су говорили о значају борбе словенских народа, о њиховом срчаном отпору непријатељу и непоколебљивој вјери у побједу. Збор је послао поздрав маршалу Стаљину и упутио апел народу Југославије. Такође су послани поздрави претсједнику претсједништва АВНОЈ-а, доктору Ивану Рибару, Врховном команданту НОВ маршалу Јосипу Броз-Титу, Свеславенском комитету, чешким и пољским војним јединицама које се боре на совјетско-њемачком фронту и Србима, Хрватима и Словенцима који живе у САД, Канади, Енглеској, Аустралији и другим земљама.

ПОЗДРАВ ДРУГУ СТАЉИНУ

са збора Југославенске војне јединице од војника и официра Југославенске добровољачке војне јединице у Совјетском Савезу

Врховном команданту оружаних сила СССР, маршалу Стаљину

Војници и официри Југославенске војне добровољачке јединице у Совјетском Савезу шаљу Вама и преко Вас свим совјетским народима своје братске поздраве и врхуну захвалност.

Под Вашим мудрим руководством Црвена армија несамо да је разбила мит о непобједивости Хитлерове војне машине, него ју је обескрвила задавши јој низ тешких пораза. Славни совјетски ратници, којима Ви руководите, немилосрдно туку непријатеља и истјерују га из совјетске земље, приближавајући час ослобођења човјечанства од хитлеровске куге. Знамо да побједа не долази сама, њу треба извојевати. Биће још љутих бојева. У овим грозним данима нећемо да стојимо по страни. Одлучили смо да активно учествујемо у светој борби против непријатеља.

За патње и прогањања милиона наше браће, за рушење наших градова и села, за поробљавање и робовање наших народа, за вријеђање нашег националног поноса, за искрнављење наших светиња, наше културе, нашег језика, поћићемо раме уз раме са Црвеном армијом да тучемо Нијемце.

Кунемо се Вама, маршале Стаљине, да ћемо оправдати Ваше повјерење, да нећемо осрамотити оружје које сте нам Ви и совјетски народ дали, да нећемо оскрнавити ратничку част наших отаца.

Терором и мучењем хтјели су Хитлерови целати заплашити наш народ, угасити његову вољу за борбу и љубав за слободу и независност, присилити Србе, Хрвате и Словенце да забораве своје родољубље, своје славне претке и да се одрекну љубави према својој домовини. Но, то им није пошло за руком. Наша браћа у завичају стекли су бесмртну славу у зүтој борби против освајача.

Овдје, далеко од завичаја, захваљујући Вама можемо испунити своју дужност ратника и родољуба. У Совјетском Савезу нашли смо несамо уточиште, већ и братску љубав и другарску помоћ. Ви сте нам дали главно што је потребно ратнику, а то је прекрасно оружје и могућност тући непријатеља.

У чврстој вјери у побједу, пуни захвалности Вама, поћићемо у бој за ослобођење совјетске земље, за ослобођење наше рођене Југославије, за ослобођење свих поробљених народа.

Живјело бојно јединство словенских народа!

Живјела побједа — Смрт њемачким освајачима!

(Овај проглас једнодушно су прихватили и поздравили сви учесници).

Са наших крајишких фронтџа

Прозор, Купрес, Г. Вакуф и Шујице слободни

22-1 два батаљона VII Бригаде код села Ракитно разбиле су двије сатније Нијемаца. У борби је убијено 8 њемачких војника, док су 4 заробљена. Заплијењено је: 1 »шарац«, 3 пушкомитраљеза, 15 пушака, 5.000 метака и неколико сандука бацачке муниције.

24-1 XIII Крајишка НОУ бригада узела је Карановац. У борби је убијено 10 четника. Заплијењен је ауто из којег су Дреновић и три њемачка официра побјегла у Хан Кола.

25-1 II батаљон IX Крајишке НОУ бригаде сачекао је на цести Бугојно — Купрес једну непријатељску моторизовану колону од 12 камиона и једног луксузног аутомобила и разбио је. Спаљен је 1 камион и луксузни ауто, док су остали умакли у Бугојно. Непријатељ је имао 25 мртвих и рањених.

26-1 снаге XI Дивизије, у жестоким борбама са четницима, избиле су на пругу Дервента — Добој и Теслић — Блатница. Прекинута је пруга на два мјеста. Код Блатнице је заробљено 50 непријатељских војника. У борбама је убијено око 30 усташа и четника.

27-1 непријатељ је изашао у село Драгогину у јачини од једне бојне и почео да пали. Нападнут је од једног дијела снага XI Крајишке НОУ бригаде и протјеран уз губитке од око 40 мртвих и рањених. Наши губитци су 1 мртав и 1 рањен.

28-1 непријатељ се, под притиском јединица X Дивизије повукао из Купреса, Шујице, Прозора и Горњег Вакуфа.